

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

доц. Школа В.Ю., доц. Кліменко О.В., Домашенко М.Д.
Сумський державний університет (Україна)

Проблема забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в аграрному секторі економіки України є однією з найбільш пріоритетних та нагальних. Її вирішення полягає у формуванні спрощеного механізму інвестування АПК України, який включає всі можливі напрями інвестування та напрямки освоєння інвестиційних ресурсів, що дає можливість виділити серед інвестиційних джерел ті, які є ефективними для аграрної сфери.

На сьогоднішній день потреба АПК в оновленні основних засобів становить більше 110 млрд. грн., з яких 60 млрд., необхідні для придбання нової сільськогосподарської техніки. За період 1990–2013 рр. в АПК було інвестовано лише близько 67,9 млрд. грн., але цього достатньо тільки для простого відтворення капіталу. Головними чинниками погіршення інвестиційного клімату АПК є збереження монополізованої структури промислового сектора вітчизняного АПК; диспаритет цін, що проявляється в зростанні індексу цін на матеріально-технічні ресурси промислового виробництва порівняно з темпами зростання індексу реалізації цін на сільськогосподарську продукцію; незавершеність процесів інституційних перетворень у сільському господарстві; несприятливий податковий режим; відсутність гнучких систем страхування підприємницьких ризиків інвесторів.

Запропонований авторами механізм управління інвестиційним процесом в АПК (рис. 1) передбачає всі можливі джерела залучення інвестиційних ресурсів з аналізом напрямів їх розподілу. Як видно з рис. 1, головна роль у системі інвестиційного забезпечення АПК належить саме сільськогосподарським підприємствам. За статистикою понад 90% таких підприємств здійснюють інвестиції за рахунок власних коштів. Але недостатня підтримка їх державою призвела до того, що у останні роки понад 40% підприємств взагалі не вкладали коштів у свою діяльність. Найменш пріоритетним джерелом інвестування АПК є кредитування. Аналіз кредитних правовідносин в аграрному секторі економіки свідчить, що банками не враховується специфіка сезонності сільського господарства, через що товаровиробникам переважно надаються короткострокові кредити, у результаті чого штучно створюються умови їх неплатоспроможності.

Для стимулювання інвестицій в економіку потрібно вдосконалювати структуру аграрної економіки, запроваджувати іпотечне кредитування підприємств в АПК, удосконалювати ринкову інфраструктуру аграрного сектору та систему управління й мінімізації ризиків. Пріоритетним напрямом у сфері АПК має стати державна політика, спрямована не на втручання в господарську діяльність товаровиробників, а її стимулювання та підтримку. Необхідно прискорити розробку концепції державного регулювання і реальної підтримки функціонування АПК в ринкових умовах на засадах інноваційно-інвестиційної моделі й концепції сталого розвитку.

Реформування аграрної політики повинно передбачати такі заходи: трансформація діючої системи фінансування державних цільових програм та перехід до прозорих схем прямої підтримки сільськогосподарських товаровиробників; забезпечення прозорості управління фінансовими ресурсами аграрних товаровиробників; удосконалення цінової політики у напрямку збільшення ціни для підприємств-споживачів сільськогосподарської продукції, а також ціни продукції на експорт. Задля інвестиційного відродження аграрного сектору потрібен також обґрунтований підхід до визначення пріоритетних напрямів використання коштів інвестиційного призначення. Інвестиційні ресурси слід першочергово спрямовувати на розвиток тих галузей та виробництв, від яких в сучасних умовах можна отримати найбільший ефект з найменшим терміном окупності, та на розв'язання гострих проблем сільського господарства.

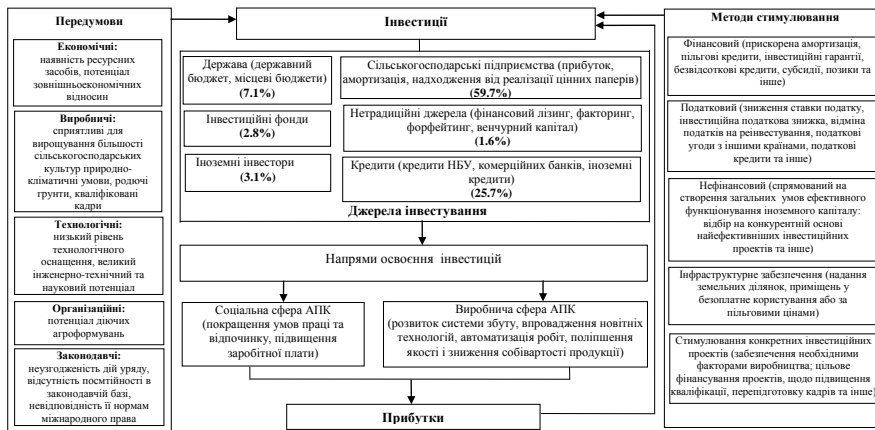

Рис. 1. Механізм управління інвестиційним процесом в АПК

Таким чином, запровадження запропонованих заходів дозволить підвищити інвестиційну привабливість АПК України, збільшити обсяги інвестицій, що в цілому сприятиме зростанню національної економіки, підвищенню добробуту суспільства та підвищенню якості життя населення країни.

Школа, В.Ю. Управління інвестиційним процесом в агропромисловому комплексі України [Текст] / В.Ю. Школа, О.В. Кліменко, М.Д. Домашенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 134-435.